

İSLAMİ TESETTÜR NASIL OLMALIDIR

<"xml encoding="UTF-8?">

İSLAMİ TESETTÜR NASIL OLMALIDIR?

Tesettür Arapça bir kelime olup setr kökünden gelmektedir. Sözlük anlamı örtünmedir. Tesettür Arapça bir kelime olup setr kökünden gelmektedir. Sözlük anlamı örtünmedir. Dinî ve fikhî bir terim olarak ise, daha çok kadınların örtünmesi hususunda kullanılır. Kur'an-ı Kerim, Müslüman kadının örtünme hükmünü beyan ederken bunun farz olduğunu vurgular. Şöyle buyurur: "Mümin kadınlara de ki: Bakışlarını kıssınlar, iffetlerini korusunlar, açıkta olanlar dışında ziynetlerini açığa vurmasınlar..."

Allâme Tabatabaî gibi müfessirlerin çoğu, örtünme gerekliliğinden istisna edilen açıkta olan ziynetlerden maksadın o ziynetlerin takıldığı yerler olduğunu söylemişlerdir. el-Keşşaf tefsirinin sahibi şöyle der:

"Ayette ziynetlerin takıldığı yerlerinin değil de kendilerinin zikredilmiş olması, örtünmenin önemini vurgulamak içindir. Çünkü ziynet, genelde bedenin namahremlerin bakması caiz olmayan yerlerinde olur. El ve ayak bilekleri, gerdan, pazı, kulak ve baş gibi... Dolayısıyla ziynetlerin açığa vurulması caiz olmayınca ziynetlerin takıldığı yerlerin açığa vurulması da hayli hayli caiz olmayacaktır. Keza, bedenin belli yerlerinde olmasından dolayı ziynetlere bakmak caiz olmayınca o yerlerin kendisine bakmak da hayli hayli caiz olmayacaktır."

Şimdi şu soruyla karşılaşıyoruz: İslâmî tesettüre riayet edilebilmesi için bedenin ne miktarı veya hangi ziynet yerleri örtülmelidir? Çünkü ziynet yerlerinden bir kısmının örtülmesi ya mümkün değildir ya da zorluk ve sıkıntıya sebep olmaktadır. Meselâ eller yüzük, mahallidir. Bunlar da birer ziynettir. Eğer elleri ve yüzü örtmek farz olursa, Müslüman kadın için çok sıkıntılı ve zor olur. Bu yüzden Kur'an-ı Kerim, söz konusu ayet-i kerimede, bedenin bazı uzuvlarını tesettürün gerekliliği kapsamının dışında tutmuştur. O uzuvlar, kendiliğinden açıkta olan ve örtülmesi zor ve sıkıntılı olan ziynet yerleridir.

Buradan hareketle müfessirler, bu konuda İmam Sadık'tan (a.s.) rivayet edilen hadise de dayanarak ayet-i kerimede kendiliğinden açıkta olan ve görünen uzuvlardan maksadın yüz, eller ve ayaklar olduğunu söylemişlerdir. Nitekim bazı hadislerde, yüzük gibi açıktaki ziynetlerin de örtülmesi gerekmediği ifade edilmiştir. Dolayısıyla doğal olarak açıkta olan yüz, eller ve

ayakların örtülmesinin gerekli olmadığı kesinleşmiş oluyor. Şu sonuca varıyoruz ki İslâm açısından yüz, eller ve ayaklar dışında bedeninin tamamının örtülmesi gerekir. Bu, İslâm'ın kesin hükümlerinden biridir ve bu hususta bir ihtilâf söz konusu değildir.

Buraya kadar kısaca örtünmenin farz oluşunu ve sınırları belli olmuştur. Hemen belirtelim ki bu hususta şer'i açıdan bir kısıtlama söz konusu değildir. Tesettürün şekli ve türü, örfe ve toplumsal şartlara bağlı bir şeydir. Tabiatıyla da örflerin ve toplumsal adabın farklılığı nedeniyle bir toplumda çarşaf giymek, bir toplumda başörtüsü ve pantolonla birlikte manto giymek, bir başka toplumda da burka vs. giymek en iyi tesettür sayılmaktadır. Nitekim zaman ve şartların da bu konuda etkisi vardır. Bir zamanda geleneksel tesettürlere önem verilirken, toplumsal ve kültürel şartların değişmesiyle bir başka zamanda geleneksel giysilere olan ilgi ve alâka azalabilmekte ve modern tesettürler tercih edilebilmektedir.

Buna göre; kadınların giysisi ve tesettürü, toplumdan topluma, ülkeden ülkeye ve hatta şehirden şehre değişebildiği gibi zamandan zamana da değişebilir. Ancak şer'i açıdan değişmemesi ve her zaman sabit kalması gereken şey, tesettür ve örtünmenin aslıdır; şekli ve türü değildir.

Dolayısıyla Müslüman kadın, yaşadığı muhitin örfü ve toplumsal adabına uygun biçimde giyinerek de İslâmî tesettürünü koruyabilir. Çünkü İslâm, Müslüman kadının tesettürü ve elbisesinin türünü, şeklini, rengini ve modelini belirlememiştir; bu hususların seçimini, örfler, toplumlar, zamanlar ve mekânlara göre Müslüman kadına bırakmıştır. Aynı şekilde, tesettür ve elbisenin rengi ve diğer özellikleri hususunda da toplumsal adap ve gelenekler belirleyicidir.

Şer'i açıdan önemli olan, tesettürün tam ve istenilen düzeyde olmasıdır; renginin, türünün ve şeklinin hiçbir önemi yoktur. Nitekim İslâm'ın ortaya çıktığı ilk yıllarda Arap kadınları, başörtülerinin uçlarını başlarının üstüne atıyor veya arkalarına sarkıtıyorlardı. Neticede yakaları ve gerdanları açık kalıyordu. Bunun üzerine Kur'an-ı Kerim, Müslüman kadınlara, başörtülerinin uçlarını yakalarına sarkıtmalarını ve böylece gerdanlarını örtmelerini emretti. Fakat başörtüsünün rengi, şekli ve detaylarıyla ilgili bir açıklamada bulunmadı.

Buna göre tesettürün seçimi, kadına bırakılmış bir konudur. Ancak bu bağlamda dikkat edilmesi gereken bir husus vardır. O da şudur: Tesettürün türü ve şekli, tesettürün felsefesi ve hikmetine aykırı olmamalıdır. Müslüman kadın, şanına ve metanetine yakışır elbiseler giymelidir; şanına ve metanetine yakışmayan, tesettürün felsefesi ve hikmetine aykırı olan küçük düşürücü ve vücut .hatlarını belli edici dar elbiselerden uzak durmalıdır